

ÇUKUROVADA

MEMLEKET

On beş günde bir çıkar

Yıl : 2 ————— Sayı 14-27

1 Mayıs 1930

İktisat konferansı		İ. Habip
× Şair (Şiir)		Rıza Pulât
Gizli ıstırap		S. İdris
× İtiraf (şiir)		Taha Ay
Halk türküleri		***
Bir gezinti		T. Y.
Atalar sözü		K. Özdemir

Gençlik Sütunu

Veda		Naime Süleyman
En son aşk (şiir)		H.G.A
İsyan (şiir)		Tarık Ömer
Bahardan manzaralar		Faik Sabri
Düşünceler		M. Kemalettin

Fiatı 10 kuruş

Adana muntaka maarif emniyetinin himayesinde
On beş günde bir çıkar

Sayı : 14—27

1 Mayıs 1930

Yıl : 2

« İKTİSADİ KONFERANS » TAN

— 4 —

Millete düşen vazifeler

— 1 —

TASARRUFUN MANALARI**Devlete düşen tedbirler :**

İsmet paşa tarihi ve meşhur iktisadî nutuklarında iktisat vaziyetimiz itibarile gidişimizi ve bundaki vahameti açıkça haykırdı :

« Bin belâya karşı bin musibeti yenerek kurtulan milli mevcudiyet sırf milli maişeti tanzim edememek yüzünden tehlikeye giremez . dedi ve ilâve etti : « Millî iktisadî kifayetsiz b'ir millet ciğerlerini yiyerek yaşayan bir vücuttur . »

Korkak Devlet ricali hakikatları saklamak isterler . Fecaati örtmek için işleyen yangını saklamak , buna « idarei maslahat » c.lık derler . Bu sistemde hali kurtarmak için âti feda edilir . Bu , gelen tehlikeyi görmemek için kafasını kuma sokan Devekuşu siyasetidir .

Halbuki kuvvetli devlet ricali , icabında hakikatları , ne kadar feci olursa olsun , söylemekten çekinmezler . Bilirler ki saklamak

daha vahimdir . Açık söyleyenler söylediklerinin tedbirlerini de bilirler . İsmet paşa da tehlikeyi hem açık söyledi , hem de buna karşı yapılacak tedbirleri vazihan anlattı :

Bu tedbirler iki nevi idi . Biri Devlete düşen tedbirler , diğeri millete düşen tedbirler . Devlet başlıca iki müvazeneyi teminle mükellef ti : Biri devletin masraf ve irat hususundaki bütçe müvazenesi , diğeri milletin istihal ve istihlak hususundaki temini müvazenesi .

Devlet bütçe müvazenesini temin etmiştir . Eski den bütçelerde evvelâ ihtiyaçlar tesbit olunur , sonra menbalar tedarik edilirdi . Yani ortaya evvelâ masrafları yığardık , ondan sonra varidat çemberile bu masrafları çevirip kapatmağa çalışırdık . Eğer çember kısa gelirdi de kapanmazsa buna « bütçe aç-

ğının terbiyei faziletkârısı » denirdi !

Halbuki şimdiki bütçe tevzininde evvelâ varidat çemberi çevriliyor, ihtiyaçlar o çembere göre konuyor . İktisadî müvazeneyi temin için de aynı şey yapılmalıdır. Yani evvelâ ithalât ve mübayaat yerine evvelâ ihracatı düşünmeli . Dışarıya verdiğim kıymet kadar dışardan kıymet almalıyım .

Bu hususta devlete düşen vazifeler iki kısımdır : bir kısmı anî olarak sukutla başlayan millî para kıymetini sabit bir noktada durdurmak için anî ve âcil tedbirler ; diğeri de iktisadî müvazeneyi temin edecek esash ve âtiye uzayan tedbirler .

Haricî mübayaaları durdurmak gibi âcil tedbirlerle birinci gaye elde edildi , ve paramız sukut tehlikesinden kurtularak sabit vaziyetini aldı . İktisat vekâletinin hazırlamakta olduğu mufassal programda ikinci gayeyi temine matuftur .

Millete düşen tedbirler :

Lâkin iktisat davası yalnız devlet meselesi değildir . Devlet ne kadar çalışsa millet bu davaya iştirak etmezse , millet kendi uhdesine düşeni yapmazsa istediğimiz muazzam zafer katiyyen elde edilemez . Millete düşen vazifeler nelerdir? Asıl mevzuumuz işte budur. İktisat mücadelesinde millete düşen tedbirler ve vazifeler düşünülünce hatıra tabii evvelâ tasarruf gelmektedir .

Fakat tasarruf tek safhali, tek cepheleli bir mefhum değildir . Ta-

sarrufta tabaka tabaka genişleyen bir enginlik vardır . Tasarrufun en basit ve en iptidaisi « ferdi » olanıdır .

İlerde her hangi bir hastalık ihtiyarlık gibi sebeplerle fertler ihtiyatan bir miktar para artırmak lüzumunu pekâlâ bilirler . Bu, bizde de eskidenberi mevcuttur . Ve iki şekilde yapılır : Biri çömlek tasarrufu , diğeri hulliyat tasarrufu . Birinde parayı çömleğe koruz. diğesinde altın tezyinata tahvil ederiz . Lâkin bunların her ikisinde de servet atıldır . Olduğu yerde durur, Bu gibi tasarrufların o fert için , ihtiyaç zamanında bir faidesi olabilir , lâkin bu tasarruflardan millete hiç bir faide yoktur .

Millî tasarrufun manası :

Millî tasarruf demek yapılan tasarruftan hem ferdin , hem de o ferdin mensup olduğu milletin müteneffi olması demektir . Bir millet ancak bu şekildeki tasarruflarla zengin olur . Bu tasarruflarla şekli , fertlerdeki tasarruf edilen meblâğları atıl kalmaktan kurtarıp mütedavil sermaye halinde harekete getirmekle mümkündür . Burada bittabi en ziyade , en emin faideli şekilde , ancak bankalarla yapılır . Parayı bankaya vermek demek onu atıl ve mahbus vaziyetten yürüyen bir feyz haline koymak demektir . Çömlek tasarrufunda para kısırdır , kıymeti yalnız kendi varlığından ibarettir .

Banka tasarrufunda ise para doğuran bir velûdiyettir . Bunun menfaatını yalnız ferde getireceği

faizde aramamalı . Bu asıl « katraları göl yapmak » kudretidir . Fertlerin küçük küçük tasarrufları bankalarda birleşince zerrelere toplanmış nehirler , göller , denizler gibi azametli bir varlık olur .

İbretli bir istatistik :

Böyle küçük tasarrufların ne muazzam sermayeler doğurduğunu anlamak istiyor musunuz ? İşte size mektep çocukları üzerinde yapılan bir tasarruf istatistiği . Bir Amerikan bankası kendi muhiti dahilinde mevcut 13 bin mektep çocuğuna tasarruf kumbaraları dağıtır . 4, 5 milyon çocuktan 4 milyonu bu kumbaralardan alır . Sene sonunda mektep çocuklarında tasarruflarından 26 milyon dolar husule gelir !

Amerikada geçen sene sonundaki böyle banka tasarruflarının umum yekûnu 29 milyar doları bulmuştur . Almanyanın yalnız Berlin tasarruf sandığındaki miktar 800 milyon altın marktır .

Japonlar da 20 sene evvel bizim gibi tasarruf nedir bilmezler, bankaya para yatırmak nedir anlamazlardı . 20 senedir tasarrufa başladılar . Bu , bütün Japonlarda bir itiyat haline geldi . Şimdi Japonyada , tasarruf hesaplarının adedi 35 milyonu , ve bunların mevduat yekûnu da 2 milyar «pen»i bulmuştur !

Bizde de İş bankası Türk çocuklarını tasarrufa alıştırmak için tecrübeye geçti . İlk defa 1000 tane tasarruf kumbarası getirtti . İlk üç gün içinde tamamen sarfolundu . bundan cesaret alarak 5000

daha getirtti , bu da bir kaç gün içinde sarfolunup bitti . Ondan sonra on binler tevaliye başladı . Adanada dahi bir kaç ay içinde binlerce kumbaranın çocuklarımız tarafından alındığını gördük . Bu hale bakıp insan büsbütün acıyor : Ah, ne olur biz de bu işe 20 sene evvel başlaya imişiz , Japonların şimdi nail oldukları mazhariyete biz de kendi vatanımız dahilinde mazhar olacaktık .

Bankalar vekalpler :

Küçük tasarruflardan hasıl olan bu azametli yekûnları görünce daha büyük tasarrufların ne yekûnlar göstereceğini düşünebiliriz . Beşeriyet dağları deliyor , bulutları aşıyor , arzı bir kalbur gibi çalkalıyorsa bunları hep «sermaye» kudretile yapıyor . Sermayeyi büyüten , onu yürüdükçe büyüten , büyüdükçe doğurtan , doğurdukça azametlendiren kudret te « banka » dır .

Vücutta kalp nasıl kanı muhite götürüyor , ve muhitteki kanı nasıl merkeze alıyor , ve bu suretle vücudu nasıl canlı ve hareketli yapıyorsa bankalar da cemiyetler içinde servet katralarını merkezlere topluyor , ve merkezdeki sermayeleri muhitlere götürüyorlar . Kan olan sermaye , kalp olan banka vasıtasıyledir ki hayat vücuda getiriyor : Ey millet , bankamız yoksa kalbimiz yoktus .

Millî bankalar :

«Başta Osmanlı bankası olmak ü ere işte bir çok cenebi bankalar varya » diyeceksiniz öyle mi? oh..

Şair!..

- Taha Ay - a :

*Yıkacak sel arar her çilğün dere ,
Gençlikle bir züldür bağlanmak yere ;
Kopast başını kaldır göklere
Bu ufuk o içli kalde dar Şair ! ..*

*Dönmüşse günlerin dar btr kafese
Derdini zevk diye sunma her kese !
Ümit ver duyduğun her yoksul sese
Bir nebi aşkile bahtiyar Şair ! .*

*Her keder altında bir deha saklar ,
Doğuya işaret kızıl şafaklar . .
İçlenme yok diye yolunda taklar
Yetişir dillerde nağmen var Şair !*

Rıza Pulât

düşünmemekliğimiz değil bilâkis her milletten ziyade tasarrufu düşünmekliğimizi icap ettirir . O milletler servetlerini uzun asırlardan beri biriktirdi , onlar asırlarca süren bir mirasa sahiptirler . Bizim milletin servetini ise asırlar süpürdü , biz asırlarca süren bir miras yediliğün varisiyiz ! Onlar sefahat yapsa bile o asırlık servetlerle gene dayanabilirler , halbuki biz mazinin husramından başka nesine dayanacağız ?

Tasarruf için asgarî refah lâzımmış . Peki amma bu asgarî refahın terazisi nerededir ki ölçelim ? Birine azamî refah olan diğ-

rine asgarî refah bile değildir . Zengin milletler de vaktile fakirdi . Fakat onlar tasarruf için asgarî refahı bekleye bekleye mi asgarî refaha nail oldular ?

Yok hanımlar , yok beyler , asgarî refah beklenmez , asgarî refaha varılır . O gelmez , ona gidilir . 14 milyon Türkün yapaçağı yegâne iş , bir yandan azamî tasarrufa riayet , bir yandan azamî kazanca dikkat , çok geçmeden görülecek ki yalnız asgarî refaha değil azamî refaha da varılmıştır .

- Devam edecek -

Ismail Habip

ecnebi bankalara verdiği para ancak ferdi tasarruf olabilir , milli tasarruf değil . O ecnebi sermayenin mensup olduğu millet bir gün bakarsın ki milletinin düşmanıdır : O zaman o ecnebi bankaya verdiği para ile o düşmanını teslih etmiş olduğunu düşündün mü? O zaman aklına gelmez mi ki oraya verdiği her on kuruş bir kurşun olup milletinden bir ferdin göğsünü delmiştir , Mehmetçiklerin siperlerini tarumar eden güller oraya verdiği altınlarla yapıldı . O ecnebi bankalarda biriktirdiğin binlerle liralarladır ki bir tayyare olup vatanını bombarduman ediyor , oradaki milyonlardır ki bir zırhlı gemi şekline bürünüp sahillerini cehennem ateşine çevirdi . Ey , paralarını oralara yatıran vatandaş , bu , kendine gelecek ölümü kendi elinle getirmek değilde nedir ?

Bankacılığımıza canlı bir misal :

Eskidenberi , çok sağlam bir temel üzerine kurulmuş bir ziraat bankamız vardır . Fakat bunun çiftçiden alınan sermayesi gene çiftçiye verilmek üzere teşekkül etmiştir . Bankanın sermayesi çiftçi ile merkez arasında , manevî bir ray döşenmiş gibi , yalnız o ray üzerinden gidip gelirdi .

Onun haricinde , banka denen âlem , bizim vatanımızda biz Türklerle kapalı idi . Banka öyle esrarlı bir frenk müessesesidir ki biz onu döndürmek değil , onun nasıl döndüğünü bile anlayamazdık . Frenk o esrarlı , o külfet , o muammalı âlemin içine yalnız ecnepleri ve

bizden de yalnız gayri müslüm olanları kordu .

Halbuki o âlem hakikaten o kadar esrarengiz , ve biz bu kadar beceriksiz mi idik ? İşte küçücük bir misal , canlı , ibretli bir misal , hepinize , hepimize , ve bütün cihana Türkün dahi bankacılıktaki kabiliyetini anlatmağa kâfidir :

1924 senesinde , bundan 5,5 sene evvel Ankarada teşekkül eden İş Bankasının teessüs ettiği zaman 4 odası küçük bir binası , 250 bin liradan ibaret sermayesi , ve hepsi hepsi altı memuru vardı . 5,5 sene sonra ise aynı bankanın saray gibi muazzam bir binası , vatanın 27 beldesinde şubeleri , 96 sı hanım olmak üzere 700 memuru vardır , ve sermayesi 5 milyon , ihtiyat akçası bir milyon , bankaya yapılan mevduat yekûnu ise 38 milyondur .

Asgari refah :

Tasarruf bahsinde zahiren haklı gibi görüş yaldızlı , fakat muğfel bir terane vardır . Millette para nerede ki tasarruf etsin diyorlar . Karnını doyurmağa muhtaç bir kimse tasarrufu düşünür mü diyorlar , tasarruf için bir millette asgarî refah bulunmak lâzımdır diyorlar .

Oh , aldanma vatandaş , bu sözlerdeki hakikat sadece sathı örten ince bir ciladır . Hiç inkâr etmiyoruz ki fakir bir milletiz , gafil mazi bize vatan namına baştan başa bir harabe bıraktı . Vatani bu hale koydu diye zaten o maziyi ezeliyetin koynuna gömdük .

Lâkin bu hal-**?** [bizim] tasarrufu

Şair!..

- Taha Ay - a :

Yıkacak sel arar her çilğın dere ,
Gençlikte bir züldür bağlanmak yere :
Kopası başını kaldır göklere
Bu ufuk o içli kalde dar Şair ! ..

Dönmüşse günlerin dar bir kafese
Derdini zevk diye sunma her kese !
Ümit ver duyduğun her yoksul sese
Bir nebi aşkile bahtiyar Şair ! .

Her keder altında bir deha saklar ,
Doğuya işaret kızıl şafaklar . .
İçlenme yok diye yolunda taklar
Yetişir dillerde nağmen var Şair !

Rıza Pulât

düşünmemekliğimiz değil bilakis her milletten ziyade tasarrufu düşünmekliğimizi icap ettirir . O milletler servetlerini uzun asırlardan beri biriktirdi , onlar asırlarca süren bir mirasa sahiptirler . Bizim milletin servetini ise asırlar süpürdü , biz asırlarca süren bir miras yediliğın varisiyiz ! Onlar sefahat yapsa bile o asırlık servetlerle gene dayanabilirler , halbuki biz mazinin husranından başka nesine dayanacağız ?

Tasarruf için asgarî refah lâzımmış . Peki amma bu asgarî refahın terazisi nerededir ki ölçelim ? Birine azamî refah olan diğ-

rine asgarî refah bile değildir . Zengin milletler de vaktile fakirdi . Fakat onlar tasarruf için asgarî refahı bekleye bekleye mi asgarî refaha nail oldular ?

Yok hanımlar , yok beyler , asgarî refah beklenmez , asgarî refaha vardır . O gelmez , ona gidilir . 14 milyon Türkün yapaçağı yegâne iş , bir yandan azamî tasarrufa riayet , bir yandan azamî kazanca dikkat , çok geçmeden görülecek ki yalnız asgarî refaha değil azamî refaha da varılmıştır .

- Devam edecek -

Ismail Habip

Nesir :

Gizli ıstırap

Bir ilk bahar günü idi , Deniz keuarındaki parkın kumsalında , tek başına bir sırada ak saçlı genç bir adam , baharın bu ılık güneşi altında cıvıldaayan saf ve neş'eli çocuk kakkahaları ile garip bir tezt teşkil ediyordu .

Nüşet Cemil bir seneye yakın bir zamandan beri otardığı bu şehirde tamamen bir menfa hayatı sürüyordu . Fakat orasına , böyle güzel havalarda bir az lakıt ge - çirmek için gelir parka otururdu . O zaman kendi kendini hüylarının kucağına atar ve sonra birden bire inkisarla kalbi titredi . Niçin bedbahttı ? Ne isteyordu ? Bunu , bizzat kendi kendine itiraf etmekten bile çekindi .

Nüşet Cemil , saçına son zamanlarda düşen aklara rağmen , gençti . . Güzeldi , zengindi . Ve evde onn mes'ut etmeğe çalışan kendisi gibi genç ve güzel bir zevcesi vardı . Fakat buna rağmen yine bedbahrtı .

Onun kederlerini bilen ve tatlı musikisi ile ona teselli veren denizdi . O , yaşamak arzusunu bile denizden alırdı . Bazen bir çocuk siması kadarasaf ve durğun olan bu nihayetsiz su şitlesine baktıkça , içindir bir balon gibi gittikçe şirip hafiflediğini ve dilinin üstünde tuzlu ve yosullu bir suyun vahşi lezzetini tadar gibi olur ,

kalbinde müphem bir ıstırap duyardı . Nenen ve ne için ? Bunu , kendisi de tahlil esemezdi .

Ufukta bir vapor dumanı görünce gayri iztiyari kalbi burkulurdu . Sanki , gelecek ezeli bir yolcusu vardı . Ve bu yolcu her zaman postayı kaçıtır ; onu , böyler , günlerce ve insafsızca bekletir dururdu . Ah ! İşte anlaşılmyan , shdece hissedilip yeri belli olmayan , kalbi tuhaf bir hasretle rikkate getiren gizli bir ıstıraptı bu ! ...

Kırıksık yüzünde bir çok ıstırapları saklayan deniz onun ba acılarını içine alıyordu .

Alkol kullanmazdı . Fakat ıstırap , onu kâfi derecede sarhoş ediyordu . Zaten ilk içen , ıstırapı içmemiş mimdi ?

* *

Parktaki bütün çocuklara ah - bap olmuştu . Onlara her gelişinde bir kutu şeker çağıtır ve bunların birbirini iterek paylaşmalarını büyük qı zekle seyrederdi . Sonra , çocuklar etrafına birikirler ; kimisi denizin üstüne , kimisi kucağına çıkardı . O , gözlerini yumar ve muvakkat bir zaman için babrlık saadetile sermest , dalardı . Bu hayal onu en güzel bir rüye kadar oyalardı .

Ah ! Ne olurdu ! Onun da bir Mabadı 9 uncu sahifada

"Toros Demetleri,"nden :

İtiraf!..

- 1 -

*Yükseldik beraberce oturduk dağlarımıza :
Sevgini ellerinle nakşeyledin bağrımıza . . .
O gündenberi hayat verdin mısralarımıza
O gündenberi kulbim doldu taşıtı bin kerre . . .*

*Birleşirse iki baş " hatıra .. yaratılır .
İnsanın hatırayla hayatı uzatılır . . .
Eller boyna atılır , eller boyna atılır . . .
Ayrılırken iki kalp göğsünü gere gere ! ..*

- II -

*Yolumdaki serviler bana başka baktılar . .
Kalbimi bilselerdi yola yatacaktılar . . .
Duygumun içindeki gittikçe büyüyen nar
Bir gün nakış halinde işlenecek bağrına ! ..*

*Bir kayanın koynunda neler söyledim sana ?
Ateşini ben koydum alevli hatıranı . . .
Hem sana yazık olur , hem bunları yazana
Ak alınla çıkmazsak bu zulmetten yarına ! ..*

Taha Ay

Halk Türküleri

(Ürgüp kazası dahilinde , eski ismi " Sirtesen „olan Mustafa Paşa köyünde sakin , ve o havalinin milli sazandelerinden 38 yaşlarındaki Kâmil güzel halk türküleri söylemektedir . O mıntakanın ilk tedrisat Müfettişlerinden Mahmut Orhan Bey bunları aynen zaptederek me - muamıza göndermek lûtfunda bulunmuştur . Kendilerine teşekkür , karilerimize de güzel türküleri arz ederiz .)

KARA GÖZLÜM TÜRKÜSÜ

Sevda dedikleri zehir dikenî
Yaktın çiğeri mi, çürütlün leni
Söylemeyim dedim söglettin
beni

Haydt kara gözlüm sim saçlım
seni
Yaktın ateşinle kül ettin beni

**

Hani benim allı pullu yaşmağım
Ben de güzel olduğuma piş -
manım

O gâvurlar benim eski düş -
mamım

Kara gözlüm bu yamna kalır
mi?

Yiğit asker olma ile ölür mü ?

**

Düğün kınasım eline yakın
Gidiyor gurbete komşular ba -
kın

Yarın çevresini boynuma takın
Ağladıkça güzüm yaşın söyleyim
Kara gözlüm seni nerde bula -
yım ?

NAFILE TÜRKÜSÜ

Ağamın bıyığı altın sırması
Yardan ayrı düştüm gece ya -
rısı

Bizi kınayana olsun darısı
Nafile nafile kodaşmam gayrı
Yar üstüne yar sevdim barış -
mam gayrı !

**

Gezek merdiveni on iki taştan
Aslan yarım bizi çıkardı baştan
Alında iğnesi cevahir taştan
Nafile nafile bu da nafile

Yar üstüne yar sevmişem o da
nafile !

**

Aya karşı penceremin kanadı..
Usul ısır ak gerdanım kanadı
Böyle midir sevdiğimin muradı
Nafile nafile . . . . .

**

Ayağında iskarpin sedef düğ -
meli

Belinde kemeri turunç memeli
Güzeller içinde seni öğmeli
Gelinler içinde aslansın aslan
Sağ kolum yoruldu soluma
yaslan !

**

Al yanak üstüne gül ile nergis
Sabahlar olmuyor sevdiğim
sensiz !

. . . . .

Gili ıstırap

— Allıncı sahifadan mabail —

yavrusu . Kıvmlar arasında gülen, koşan , kovalayan ve sonra bütün bu yaramazlıklardan yorgun düşüp , dizinde uyumağa gelen bir yovrusu olsaydı ..

Çocuklardan biri tatlı bir teslimiyetle omuzuna yaslanmış , ak saçlarını karıştırıyordu .

— Amca , senin saçların niçin beaaz ?

Birden kendi çocukluğunu . . O çok mes'ut geçen çocukluk günlerini hatırladı . Gözlerini yumdu . Artık hiç bir şey görmiyordu . Şimdi , hayalinden, bir az evvelki manzara tamamen silinmişti .

Hatıralad .. Tıpkı çocukluğunda gözlerini kapadığı zaman gördüğü renk renk noktalar gibi , bir sürü hatıralar zihnine hücum ediyor , ve sonra bütün bunlar birbirine karışarak dönüyor , dönüyor , ni-

hayet etrafa dağılarak , benek benek uçuyordu .

— Bey amca , bizim saçları - mız niçin beyaz değil ?

Büyüyünce sizinki de öyle olur , yovrum .

Bey amca neye sen çocuğunu beraber getirmiyorsun ?

Bu sual onu büsbütün sarstı . Gözlerinde toplanan iki damla yaş zaptedemedi . Ve boğazında düğünlenen bir kıkırık söyleme - sine mani oldu .

Zaten bu , ıstırapı yalnız aç kallığı zaman duymuş ; bu , gözlerini yalnız azarlandığı zaman yaşartmış çocuklara ne söyleye - bilirdi ?

Yavaş yavaş kalktı . Düşmemek için bastonuna dayanarak , yürü - dü . Ve bir daha o parka uğra - madı .

S. İdris

HACI BEY TÜRKÜSÜ

Aynalı martın dal istiyor
Açem şalı bel istiyor
Tez gel Hacı Beyim lez gel
Elin kıztı al istiyor .

**

Odamızda yanar ışık
Soframızda gümüş kaşık
Bana ağlama diyorlar
Sağ yanımızda çifte beşik !

BİNBAŞI TÜRKÜSÜ

Ey pampur seni yapan gayelle
usta
Çevir kaptan dümeni gidelim
dosta
Ellerim kelepçe yanımızda posta

Kaldım yaralı ben dağlar ba-
şında

**

Olurmuş binbaşı kaydetmiyor
Yüreğimden inçe sıztı gitmiyor
Yalvarayım dersem fayda et -
miyor
Yaralarım oylum oylum sıztı -
lıyor

**

Deperim deperim tepe delinmez
Çıkarım bakarım silam görün -
mez
Derdim içerimde merhem sü -
rülmez
Ara yerde yıkılası dağlar var!

MANZARALAR :Bir gezinti . .

Atlar kıvrıla kıvrıla yükselen yoldan tepeye çıkıyorlardı . . .

Aşağıda evlerin bacalarından çıkan duman bizdan daha engindi . .

Rüzgârların öpüştüğü , çiçeklerin güllüştüğü tepenin başındaydık .

Kalbimizdeki gururdan daha çok , gözleri enginde şosaya dâlan hayvanlarımızda gurur vardı . Onların bu şahikadan aşağıya doğru patikadan öyle çalimli inişleri vardiki . . . Bu gururdan dağlar eridi ...

Torosların tepesinden akan ışıklar , bembeyaz uzayan şosayı sımsıkı kolları arasına aldı ve onu okşadı okşadı sonra öptü . .

Yıkık duvarlı hanların çeşmelerinde dudaklarımızı soğuta soğut gidiyoruz . . . İlâki kokular sinmiş kavnakların önünde doymuş ve dolmuş bir ruhla duruyoruz . Yolun sağ ve sollarında ara sıra göze çarpan kırılmış tahtaları semaya fırlamış mezarlar var .. İri çam gölgeleri altında , çemenler ve çilekler kokular ve kuşlar içinde bu manzara da güzel ve munis ..

Pınarlar çağladıkça çoğalıyor...

Kiminin asi suları oluklarını aşındırmış , kiminin kutretsiz kaynakları yusulara mağlup olmuş akıyor ...

Devrilmiş pınar taşlarının üstünde fanilerin ellerile işlediği isimleri var .. Kiminin kovuklarında bir tutam saç var .. Yangından kuruyan çam yapraklarının rengi kadar solmuş ve kumrallaşmış saçlar ...

Bu tutamı hangi ana tarlaya gömdüğü yavrusunun arkasından yolmuş ..

Bu tutam hangi kırmızı yanaklı, kınalı parmaklı kız burada başını taramış ve dökülenleri taşların kovuğuna sokmuş : Günah olmasın diye .... Yahutta kızgın alınının terile pınara uğrayan bir delikanlı solmasın diye ...

Burada geçen hayat yazılmaz ki ... Dönüyoruz ! ..

Gecenin ayak sesi yalçın kayalardan işitiliyor .. O , ne garip adam ! .

Günde bir hırsız gibi dağların başını kaplar ...

Şosadan ilerliyoruz . . .

Kırık ayağıle değnegine dayanarak iki köylü geçiyor :

— Bir parça ekmek !. Diyorlar. Bir parça ekmek !. Ey alınının terile toprağını sulayan zavallı ; senin alın terin bir lokmaya tekbül edemeyecek kadar aciz mi ? ..

Gözlerim karşıda bir manzara
- Mabadı 12 inci sayfada -

Atalar Sözü

— 3 —

— Geçen nushadan uabait —

Alıcı aslan , borçlu sıçana benzer .

§

Âlimin uykusu , cahilin ibadetinden makbuldür .

§

Alimin ağzı torba değil ki büzesin .

§

Almaya şahin , vermeye karga .

§

Alışmış kudurmuştan beterdir .

§

Alma mazlumun ahını , çıkar aheste aheste .

§

Alinin borcu Veliden sorulmaz .

§

Ahını aldım , morumu soldurdum .

§

Alet işler el öğünür , baht işler kul öğünür .

§

Amasyanın bardağı , biri olmazsa biri dahi .

§

Anamdan emdiğim süt burnumdan geldi .

§

Anâmdan dayım değil , babamdan soyum değil .

§

Anan erik , baban koruk , sen nerden geldin a teberik .

Anlayana sivri sinek saz , anlamıyana davul zurna az .

§

Anlatılışa göre verirler fetvayı .

§

Anlasın müslüman köyünde salyangoz satmayı .

§

Anası hünerli ekmek atar , oğlu tetik ikişer kapar .

§

Ana ciğerden yana , baba dağda bir oba .

§

Anasına bak kızını al , kenarına bak bezini al .

§

Ananız dert yesin , yarımşardan dört yesin .

§

Arayan belâsını da bulur , mevâsını da .

§

Arıyı kızdırırsan sokar .

§

Aarı bal alacak çiçeği bilir .

§

Arıdan bal almak her yiğidin kârı değil .

§

Armutun sapı var , üzümün çöpü .

§

Armut , ağacından uzak düşmez .

Armudun iyisini ayı yer .

§

Arık etten semiz tirit olmaz .

§

Arık öküze pıçak vurulmaz .

§

Arkani dödükten sonra kim olsa vurur .

§

Arkanda yumurta köfesi mi var.

§

Arkani ya beye ya dağa daya ,

§

Ârife ne hacet tarif .

§

Ârife bir gül yeter .

§

Artık içen altın bulur .

§

Araba kırılınca , yol gösteren çok olur .

§

Aslan ağzından şikâr alınmaz.

§

Aslan kadına dokunmaz .

§

Aslandan dğöan aslandır .

§

Aslan kükreyince atın ayağı tutulur .

- Mabadı var -

Toplayan

K. Özdemir

Bir gezinti

- Onunucu sahifadan mait -

gördü : Torosların tepeleri kadar aklağan başını yastık diye bir kayaya yatırmış iki ihtiyar ...

Üzerlerini örten ne bir bez parçası , ne de sıcak bir geyik derisidir .

Onun üzerini örten yorgan gündüz kızgın bir güneş , gece zefiri bir karanlık . .

Yat! Uzanda rahatçe yat !. Dünyaya gözlerini dağda açtın , dağda kapat .

Yastığın temiz bir taş ve gözlerinde hayattan süzölmüş bir kaç damla yaş olarak yat !..

Her tarafta karanlığın saltanatı var .. Çamların arasından rüzgâr geçer gibi atlarımız geçiyor ..

Allahım , semaya fırlamış dağlar bu gece ne kadar korkunç ve muhteşem .. Etraf karardıkça dağları gittikçe yükseliyor hissediyorum . Sema ve dağ kucaklaşıyor ...

Atlarımız son adımlarını fırlatıyor . Evlerimizin ışıkları enginlere yayılıyor ...

Odamıza , yataklarımıza bütün bir kukuyla mezc edilmiş yepyeni bir dimağ , yepyeni bir ruh getiriyoruz ... En nihayet göz kapaklarımız birleşiyor ...

Ve bu " gün,,ümüz artık dönmiyen , bir daga görünmeden , yolunda gittikçe hız alan bir hayal oluyor !

T.Y

Veda ...

Kâtîme Hoca Hanıma

Mutalaadan henüz çıkmıştık , kapıda aziz hocamızın yaşlı gözlerle karşılaştık .

Şaşırmıştık .. mes'ut yuvasıyla etrafındaki canlı eserlerle , her zaman şen hocamız bu gün neden ölgündü ... Biraz sona anladık ki hocamız analık hislerinin en derin ıstırabile inliyordu ...

« Gün » hastaydı ...

Bu haber acı bir rüzgâr gibi bütün dudakları gezdi : « Gün » hasta ...

Abajordan dökülen ziyanın altında köme olmuştuk , onu dinliyorduk . O , kendi bağrından, kendi benliğinden aldığı ıstırabın ilhamile söylüyordu ..

**

Kapunun parmaklarına toplanmıştık .. Etraftan yükselen hıçkırıkları otomobilin hırıltısı susturuyordu ...

Ampuldan dökülen ışıklarla

hocamızın solğun yüzünü , ıstırabın gölgelediği yaşlı gözlerini görüyorduk ...

Tekerlekler ağaçların kararttığı yollarda nemli bir iz bırakarak kayboldu ...

**

Güzel günleri bazan korkunç bulutlar bürür , güneş gaybolur , etraf sislerle dolar.. Fakat bunlar biraz sonra günü güneşin bol ışıklarına , mehtabın sihirli ve ilahi bırakarak uzaklaşır .

İşte günü de sisler ve bulutlar bürür , fakat üzülmeysin aziz hocalarım , bu sisler ve fırtınalar Günü ebebiyen saracak kadar zalim değildir . Az sonra yavrunuzu ilk baharın temiz günleri kadar berrak çehresile kucağımızda bulacağınız ...

Kız muallim mektebi
Naime Süleyman

En son aşk

Ömrümün baharı geimedi gitti :
 Çok uzun bir gışmış gamlı varluğum .
 Mademki yer güzel beni incitti :
 Bayhude bir ümit bahtıyarlığım ,

Aldatıp geçici heyecanlara
 Saadel bekledim , teselli umdum .
 Şimni içerimde gizli bir yara ,
 Talisiz başımı sürüklüyorum .

Ey bu gün kalbimde yeni heyecan
 Ve yeni ümitler yaratan güzel !
 Ölürsem arzuma kavuşmadan
 Ne olur bir defa mezorıma gel !

Aşka bir an bile iahammül pek az ,
 Bekledim imdada şeirsin diye !
 Billâhi gençliğim kurban gidiyor
 Yalnızlık denilen bir üzüntüye ! . .

İSYAN

*Farkı yok azabının , feryatla cenn vermeden ;
Kan olmuş sızan yaşın damla damla gözünde . .
Nasıl kıydın yavruna yastığına sermeden ...
Hakkıdır bir canavar yaradanın göğsünde . .*

*Kalbini ele sattın , ne kastın vardı kadın ?
Robbına isyanın bil , için kan ağıyorsa . .
İbret için taşına konsun lânatle adın .
Yazık , . Eğerki sana , bir yürek dağlıyorsa ! . .*

5 - 2 - 30

Tarık Ömer

Bahardan manzaralar

Artık yerler beyaz örtülerini kat kat dürüp kaldırdılar. Baharın yeşil halisi her yeri kapladı . Beyaz gelbeklerin yerlerine penbe çiçekler dallarını doldurdu . Bahar ne kadar güzel .

Günlerdenberi görünmeyen karıncalar büyük bir neşe ile çalışıyorlar . Kırlangıçlar yuvalarını yapmaktan artırdıkları zamanı derede sularla yarı etmekle geçiriyorlar . Böcekler sevinç içinde durmadan ötüyorlar . Bahar ne kadar güzel .

Artık dağlarda kurtlar çakallar görünmüyor . Oaların yerini kıvrık tüylü maskara yüzlü kuzular doldurmuş . Annelerinin merhametli ve muhabbetli gözleri al-

tında otlıyorlar . Bir gün bir kasabın biçoğı altında kesileceklerini düşünmeden atlayan bu bahar mahlukları ne kadar güzel .

Su başlarında bugulu yemişler yenerek çilgın lakslarla akşam eylemeleri yapıyor . Genç delikanlılar sevgililerine kucak kucak çiçek taşıyorlar . Gölge yapan büyük çınarların altında tatlı öğle uykuları uyumuyor . Bahar ne kadar güzel .

Büyük anneler güneşlenmek için bahçenin bir köşesinde oturarak çorap örüyorlar . Mini mini bebekler koşuyor . Dereler ne saf ve mes'ud tebessümlerile gülüyor . . . Onlar gülüyor . ben gülü-

DÜŞÜNCELER

Şarlatanlar salyangozlar gibidir : her geçtikleri yerde bir yıldız , fakat istikrah veren bir parlak iz bırakırlar .

§

Deliler: anlayamadığımız insanlara verdiğimiz isim !.

§

Dünya bir kahkahadan , daha iyisi bir gülüşten ibarettir: meserret , bizi aldattığı ; âlâm , bizden intikam aldığı için güler .

§

Gülüş , gölün bir lisanıdır .

§

İşte , hoşuma giden bir söz : Hilkat , insanın arkaya bakmamasını izlediğinden gözlerini ön tarafa koymuştur ...

§

İnsanlara emelsiz , âtisiz yaşamağı söylemek mi ne demek ? Basit : ölmek için çırpman bir hastaya vasiyetnamesini yazmasını söylemek demek ...

§

En büyük emel , en kuvvetli ihtiras olmadıkça , en sönük arzu yorum her şey gülüyor . Ah bahar ne kadar tatlı .

Liseden
Faik Sabri

demektir .

§

Emel bekleyenleri istikbal , gaffilleri istiskal eder .

§

Çocuklar en tabii aynalardır : gülene gülerler , muhabbet gösterenlere gönüllerini verirler .

§

Her ihtihara hörmet etmek vazifemizdir ; fakat hörmet görmek için ihtiyar olmayı arzu etmem .

§

Dağlar .. tarihi yüksekten seyr-etmiş , ebediyeti yaşamağa azmetmiş dağlar ... Fakat bir Coğrafyacıya sorunuz : onlarda çökecek , onlar da dümdüz bir ova olabak ..

§

Parçayup sönen hiddetler , ateş böceklerine benzer : ismi « ateş » böceği , fakat tutulunba eli yakmaz ...

§

Sevenler , sevgilisine karşı aczi kabul edenlerdir . -

§

Debdebe , tantana , şaşaa ne demektir ? onların cevabını ben vereyim : kulakta « tıntın » öten yabancı kelimeler !..

M. Kemalettin

Mes'ul müdürü : İ. Habip

285

Selânik Bankası

Rubu asırlık

Türk Anonim Şirketi

Merkezi : İstanbul

Şubeleri : Adana , Mersin , Samsun , İzmir , İstanbul , Galata
Selânik, Kavala

Tasarruf sandığı

Yüzde beş faiz verir

Kambiyo muamelâtı pek vapidir

Telgraf adresi : SALONIKBANK

Hilâl kırtasiye

mağazası

Saat kulesi dibinde

Bedri beyin kütüphanesi

Her nevi kırtasiye levazımı ile her çeşit kitabı
orada bulursunuz

İsmail Habip beyin

“ Teceddüt edebiyatı „ tarihile

Neler dediler ?

namındaki kitap orada satılır

Adana : Türk Sözü matbaasında tabedilmiştir